

Laura Sirén

Värikylpyä kotona -oppaan suunnittelu ja toteutus

Opinnäytetyö

Kevät 2014

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri
Kulttuurituotannon koulutusohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Koulutusohjelma: Kulttuurituotanto

Suuntautumisvaihtoehto: Sosiokulttuurinen työ

Tekijä: Laura Sirén

Työn nimi: Värikylpyä kotona -oppaan suunnittelu ja toteutus

Ohjaaja: Jussi Kareinen

Vuosi: 2014

Sivumäärä: 27

Liitteiden lukumäärä: 1

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli toteuttaa Värikylpyä kotona -opas ohjatussa värikylpytoiminnassa mukana olleille vauvaperheille. Opas tarjoaa tietoa värikylpytyöskentelyn jatkamiseksi kotona. Vauvojen värikylpy on Porin lastenkulttuurikeskuksessa kehitetty vauvaperheille suunnattu värien kokemuksellisuutta ja moniaistisuutta korostava kuvataiteellinen harrastusmuoto.

Opinnäytetyön tekijä on kouluttautunut itse Vauvojen värikylpy -ohjaajaksi ja ohjaa värikylpykursseja Pirkanmaalla. Värikylpyä kotona -opas on toteutettu opinnäytetyön tekijän värikylpy-yritykselle.

Oppaan tavoitteena on jakaa tietoa värikylpytoiminnasta ja sen järjestämisestä. Sen avulla pyritään tukemaan värikylpytoiminnan jatkumista kotona, edesauttamaan värikylpy-metodin toimintaperiaatteiden säilymistä ja kotityöskentelyn pysymistä laadukkaana. Opas sisältää tietoa värikylpytoiminnan keskeisistä aihealueista, kuten materiaaleista, turvallisuudesta ja työskentelystä. Oppaan toteutuksessa on tavoiteltu selkeää ja helposti luettavaa kokonaisuutta.

Opinnäytetyön toteutustapa on toiminnallinen, ja se koostuu kahdesta osasta, tuotoksesta eli Värikylpyä kotona -oppaasta ja sen laatimisprosessia kuvaavasta raportista. Kirjallinen raportti sisältää teoriaosuuden, jossa käsitellään varhaislapsuuden kehitystä, varhaista vuorovaikutusta sekä Vauvojen värikylpyä ja sen toimintaperiaatteita lähdekirjallisuutta apuna käyttäen. Värikylpyä kotona -oppaan kansilehdet ja sisällysluettelo ovat tämän raportin liitteenä.

Avainsanat: Vauvojen värikylpy, varhaislapsuus, opas, toiminnallinen opinnäytetyö

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Degree programme in Cultural Management

Specialisation: Socio-Cultural work

Author: Laura Sirén

Title of thesis: Planning and implementation of the guidebook to Colour Workshop at home

Supervisor: Jussi Kareinen

Year: 2014

Number of pages: 27

Number of appendices: 1

The purpose of this functional thesis was to execute a guidebook to the Colour Workshop activity at home for families who have previously taken part in a Colour Workshop for babies. The guidebook offers information on continuing Colour Workshop exercises at home. Colour Workshop for babies is an artistic activity that emphasizes the experiential aspect of colours. The activity was developed at Pori Centre for Children's Culture and it is targeted at families with babies.

The creator of this thesis is a trained Colour Workshop instructor who gives Colour Workshop courses in the region of Pirkanmaa. The guidebook to Colour Workshop at home was implemented for the writer's own Colour Workshop business.

The objective of the guidebook is to share information on Colour Workshops. The guidebook contains information on all the essential sections, such as materials, safety, and working methods. The implementation of the guidebook is aimed at producing an explicit and comprehensible whole.

The execution of the thesis is functional, and the thesis consists of two parts: a guidebook to Colour Workshop at home and a report on its compilation. The report contains a theory section where infancy development, early interaction and Colour Workshop for babies and its operational principles are discussed with the help of source literature. The cover and the table of contents of the guidebook are attached to the report.

Keywords: Colour Workshop for babies, early childhood, guide, functional thesis

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
1 JOHDANTO.....	5
2 VARHAISLAPSUUS.....	7
2.1 0–3-vuotiaan lapsen kehitys	7
2.2 Varhainen vuorovaikutus	8
3 VAUVOJEN VÄRIKYLPI	10
3.1 Taustaa ja historiaa	10
3.2 Toimintaperiaatteet.....	10
3.3 Työpaja.....	12
4 OPPAAN TAUSTA, TARKOITUS JA TAVOITTEET	13
5 OPPAAN VALMISTUMISPROSESSI.....	15
5.1 Oppaan suunnittelu ja toteutus.....	15
5.2 Oppaan ulkoasu	17
5.3 Oppaan käyttö	18
6 ARVIOINTI	20
6.1 Oppaan arviointi	20
6.2 Opinnäytetyöprosessin arviointi.....	21
7 POHDINTA.....	23
LÄHTEET	25
LIITTEET	27

1 JOHDANTO

Kuvataidekasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisesti sekä vahvistaa lapsen hyvinvointia ja terveyttä (Ruokonen, Rusanen & Välimäki, 2009, 52). Kuvataide toimintamuotona on hyvin monipuolinen ja lapsilähtöinen voimavara lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin tukemisessa, ja siksi se tulisi huomioida paremmin pienen lapsen kasvatuksen edistäjänä. Kuvataiteen avulla pieni lapsi hahmottaa ja jäsentää elinympäristöään ja on vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa (Rusanen & Torkki, 2000, 43). Kuvataiteellinen työskentely edistää lapsen luovuutta sekä vahvistaa hänen identiteettiään ja itsearvostustaan (Ruokonen ym., 2009, 52). Työskennellessään lapsesta jää yksilöllinen jälki, joka heijastaa häntä itseään.

Taiteelliset kokemukset kuuluvat lapsen perustarpeisiin, sillä luova työskentely on lapselle luonteenomaista, ja sen tekeminen on mielekästä ja tuottaa iloa (Pentikäinen, 2006, 28). Tähän ajatukseen perustuu myös Vauvojen värikylpy, joka on värien kokemuksellisuutta ja moniaistisuutta korostava vauvoille ja taaperoille suunnattu kuvataidetoiminnan muoto (Setälä, 2011, 14).

Vauvojen värikylvyssä hyödynnetään lapselle ominaisia tapoja toimia, ja värit sekä materiaalit koetaan keholla kokonaisvaltaisesti (Setälä, 2011, 16). Värikylpy kehitettiin edistämään kotihoidossa olevien pikkulasten mahdollisuutta taideharrastukseen, ja ensimmäiset työpajat suunnattiin alle 1-vuotiaille, mutta laajan suosion myötä toimintaa laajennettiin myöhemmin yli 1-vuotiaiden työpajoihin (Porin lastenkulttuurikeskus, [viitattu 11.4.2014]). Ennen Vauvojen värikylpy -työpajoja Suomessa ei ollut järjestetty säännöllistä kuvataidetoimintaa vauvaperheille (Setälä, 2011, 8). Nykyisin Vauvojen värikylpy -toimintaa järjestetään ympäri Suomea.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa Värikylpyä kotona -opas vauvaperheiden kotikäyttöön värikylpytoiminnan jatkamiseksi kotona. Opinnäytetyö on toiminnallinen, ja siinä tarkastellaan Vauvojen värikylpyä ja Värikylpyä kotona -oppaan laatimista. Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi, ja sen tarkoituksena on toteuttaa jokin tuotos, kuten tässä tapauksessa opas (Vilkka & Airaksinen, 2004, 9). Oppaan tavoitteena on tukea ja rohkaista vauvaperheitä jatkamaan värikylpytoimintaa kotona sekä

edesauttaa värikylpytoiminnan peruseriaatteiden säilymistä ja toiminnan pysymistä laadukkaana. Oppaan sisältö on suunniteltu vastaamaan ohjatussa värikylpytoiminnassa mukana olleiden vauvaperheiden tarpeita niin, että he voivat jatkaa toimintaa kotona.

Painotun kulttuurituottajan koulutuksessani sosiokulttuuriseen työhön, ja sen vuoksi valitsin myös opinnäytetyöhöni sellaisen aiheen, joka tukee ammatillista suuntautumistani. Sosiokulttuurinen työ on vahvasti yhteisötyötä, jota tehdään erilaisissa ohjaus- ja projektitehtävissä, kuten Vauvojen värikylvyssä.

Kiinnostukseni Vauvojen värikylpyä kohtaan heräsi päättöharjoittelussa, jossa pääsin seuraamaan värikylpytyöpajoja, joiden jälkeen päädyin suorittamaan Vauvojen värikylpy -ohjaajakoulutuksen. Värikylpy aiheena on minulle hyvin ajankohtainen, sillä aloitin omien värikylpytyöpajojen ohjauksen keväällä 2014. Työpajoja ohjatessani oppaalle ilmeni tarvetta, joten päädyin toteuttamaan sen opinnäytetyönä värikylpy-yritykselleni.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään varhaislapsuuden kehitystä, varhaista vuorovaikutusta sekä Vauvojen värikylpyä ja sen toimintaperiaatteita. Teoriaosuus käsittelee varhaislapsuuden kehitystä ja varhaista vuorovaikutusta, koska 0–3-vuotiaan lapsen kehityksen ymmärtäminen auttaa havainnoimaan ja ymmärtämään lapsen toimintaa värikylvyssä, ja toiminta perustuu vauvan ja vanhemman varhaiseen vuorovaikutukseen.

Opinnäytetyössä tarkastellaan oppaan valmistumista sekä arvioidaan oppaan ja opinnäytetyön tulosta. Lisäksi työssä esitellään tuotoksen tausta, tarkoitus ja tavoitteet. Työn lopussa, luvussa 7, pohditaan opinnäytetyöprosessia ja kehitysehdotuksia tulevaisuutta ajatellen. Opinnäytetyön liitteenä ovat oppaan kansilehdet ja sisällysluettelo.

2 VARHAISLAPSUUS

2.1 0–3-vuotiaan lapsen kehitys

Kolmen ensimmäisen ikävuoden aikana lapsen kehitys ja kasvu ovat nopeaa, ja mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä nopeammin muutos tapahtuu (Siren-Tiusanen, 2001, 15). Alle kolmevuotiaan lapsen kehitys on kokonaisuus, jossa psyykkinen kehitys yhdistyy nopeaan fyysiseen kasvuun sekä hermojärjestelmän rakenteiden ja toiminnan muutoksiin. Kolmen ensimmäisen elinvuoden aikana lapsi oppii ihmisyyden perustaidot; ensimmäisenä elinvuotenaan lapsi oppii kävelemään, toisena puhumaan ja kolmantena ikävuotenaan hän kokee ajattelun heräämisen (König, 2007, 9). Kun lapsi oppii kävelemään ja puhumaan, kehittyvät samalla lapsen ajattelu- ja havainnoimiskyky sekä käyttäytymisen säätely (Siren-Tiusanen, 2001, 16).

Ensimmäisen elinvuoden aikana lapsen ja vanhemman välille syntyy perusluottamus- ja kiintymyssuhde, joka on elintärkeä lapsen tulevalle kehitykselle (Katajamäki & Gylden, 2009, 232). Kiintymyssuhteen luonteeseen ja laatuun vaikuttavat vauvan vuorovaikutuskokemukset ja niistä syntyneet muistijäljet (Sinkkonen, 2000, 15). Ensimmäisenä ikävuotena lapsen kasvu on monitahoista, ja psyykkisen kehityksen perusedellytyksenä on varhainen vuorovaikutus vanhempien kanssa (Siren-Tiusanen 2001, 16). Lapsen fyysisessä kehityksessä tapahtuu paljon, kun lapsi alkaa harjoittaa tasapainoaistiaan, ja vähitellen käsitys omasta kehonkuvasta muodostuu (Katajamäki & Gylden, 2009, 247). Ensimmäisen ikävuoden aikana lapsi lähtee liikkeelle ryömien, nousee konttaamaan ja harjoittelee pystyyn nousemista ja kävelemistä.

Toisena elinvuotena lapsen psyykkisen kehityksen perustan muodostavat esine-toiminnot ja puheen oppiminen, jolloin puheesta kehittyy lapsen tärkein vuorovaikutuksen väline (Siren-Tiusanen, 2011, 16.) Toisen ikävuoden aikana lapsesta tulee itsenäisempi, kun hän ottaa eroa vanhempinsa (Sinkkonen, 2000, 17). Sinkkonen (2000, 17) mukaan lapsi hahmottaa sukupuolten väliset erot, mikä johtaa eräänlaiseen traumaan, sillä lapsi ei ole valmis hyväksymään sitä, että hän ei voi omistaa kumpaakin sukupuolta. Alle kolmevuotias lapsi on hyvin lyhytjänteinen ja

herkkä ulkoisille vaikutteille (Siren-Tiusanen, 2001, 25). Lapsen tunteet ja tarpeet ilmenevät herkästi, voimakkaina ja kokonaisvaltaisesti.

Kolmannen ikävuoden kehityksessä on oleellista ajattelun herääminen (Siren-Tiusanen, 2001, 16). Lapsi alkaa hahmottaa oman minänsä itsenäiseksi olennoiksi, jolla on omia toiveita ja odotuksia. Tällöin lapsen suhde ympäristöön muuttuu, kun tietoisuus omista kyvyistä ja tunteista kasvaa. Hän alkaa myös ymmärtää, että hänen toiveensa voivat olla ristiriidassa aikuisten odotusten kanssa. Tämä saa aikaan itsenäistymispyrkimyksiä, jotka voivat ilmetä uhmaikänä. Ensimmäiset merkit uhmauksesta ilmenevät kolmannen ikävuoden aikana, kun lapsi haluaa toimia kuten aikuinen ja kuten itse haluaa, mutta se ei olekaan mahdollista. Pyrkimykset jäljitellä aikuisia luovat edellytykset kuvitteluleikeille ja mielikuvituksen kehittymiselle. Siren-Tiusanen (2001, 22) mukaan kolmevuotiaille liikkumisen ja leikkimisen tarve on suuri.

Lapsen kokonaiskehityksen kannalta ensimmäiset elinvuodet ovat merkittäviä. Ensimmäisten elinvuosien aikana kehittyvät oppimisen ja oppimiskyvyn kolme emotionaalista ja sosiaalista peruspilaria, jotka ovat perusluottamus, itsekontrolli ja perusoppimismotivaatio (Siren-Tiusanen, 2001, 17). Näiden peruspilarien avulla ihminen pystyy toimimaan ja selviytymään menestyksellisesti maailmassa. Siren-Tiusanen (2001, 17) mukaan varhaislapsuuden kokemukset muuttuvat ajan myötä automaattisiksi toiminnoiksi ja tunneperäisiksi uskomuksiksi, jotka ohjaavat ihmisen tiedostamatonta toimintaa. Siksi on tärkeää, että pienen lapsen elämä on mahdollisimman eheää ja tasapainoista ja lapsi kokee olevansa tärkeä ja kuuluvansa jonnekin (Siren-Tiusanen, 2001, 22).

2.2 Varhainen vuorovaikutus

Varhaisella vuorovaikutuksella tarkoitetaan vanhemman ja vauvan välistä viestintää syntymästä taaperoiikään (Pesonen, 2010, 515). Se perustuu vauvan ja vanhemman vastavuoroiseen kanssakäymiseen ja tunnetiloihin vastaamiseen (Silvén, 2010, 54–55). Vauva on syntymästään lähtien sosiaalisesti virittäytynyt ja halukas vuorovaikutukseen toisen ihmisen kanssa. Varhainen vuorovaikutus toimii lapsen ja vanhemman suhteen pohjana, ja toimiva vuorovaikutus edellyttää aktiivista vas-

tavuoroisuutta. Vanhemman reagoidessa vauvan tarpeisiin ja tunnetiloihin vauvan tahto ja halu ilmaista itseään kehittyvät. Varhaisen vuorovaikutuksen on tutkittu lisäävän vauvan hyvinvointia ja edesauttavan suotuisaa kehitystä syntymästä lähtien (Silven, 2010, 13–14). Läheisyydellä ja läsnäololla on todettu olevan merkitystä vauvan sosiaalisten ja älyllisten taitojen sekä tunne-elämän ja persoonallisuuden kehittämisessä. Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen on tärkeää, sillä hyvä ja toimiva vuorovaikutussuhde vauvan ja vanhemman välillä on merkityksellinen vauvan myöhemmässä kehityksessä ja koko elämässä.

Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus toteutuu jokapäiväisissä hoito- ja hoivatilanteissa (Katajamäki & Gylden, 2009, 232). Niissä on kyse yksikertaisista perusasioista, kuten katsekontaktista, sylissä pitämisestä, keskustelemisesta ja lapsen tarpeisiin vastaamisesta. Onnistuneet kanssakäymistilanteet edistävät lapsen kehitystä, mutta tukevat samalla vanhemmuutta. Siltalan mukaan (2003, 16) vanhemman ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa on kyse kehityksellisestä molemmipuolisuudesta, ja siinä vaihtelevat vuorottain ilon ja onnen, mutta myös hämmennyksen, epäonnistumisen ja avuttomuuden tunteet. Jokainen vanhempi ja vauva löytävät itselleen sopivan tavan kanssakäymiseen.

Vauvan ja vanhemman välille kehittyy ensimmäisen elinvuoden aikana kiintymyssuhde, joka syntyy erityisistä vuorovaikutuskokemuksista, joita vauva ja vanhempi kokevat yhdessä (Silvén, 2010, 71). Kiintymyssuhteen luonteeseen ja laatuun vaikuttavat vuorovaikutuskokemukset ja niistä syntyneet muistijäljet (Sinkkonen, 2000, 15). Kiintymyssuhteen syntymisen perusedellytyksenä on vauvan tunne turvallisuudesta, joka muodostuu vauvalle hänen tarpeidensa tyydyttämisestä.

3 VAUVOJEN VÄRIKYLPHY

3.1 Taustaa ja historiaa

Vauvojen värikylpy on Porin lastenkulttuurikeskuksessa kehitetty vauvaperheille suunnattu kuvataidetoiminnan muoto, joka korostaa värien ja materiaalien kokemuksellisuutta ja moniaistisuutta (Setälä, 2011, 14). Vauvat vanhempineen osallistuvat ohjattuun työpajatoimintaan, jossa edetään materiaalien ja värien kokemisesta, tutkimisesta ja havaitsemisesta itse tuotettuun jälkeen. Toiminta perustuu ajattelulle, jossa itsensä ilmaiseminen visuaalisesti on mielekästä ja tuottaa iloa. Setälän (2011, 15) mukaan työskentelyn päämäärä ei ole suorittamisessa tai kuvan tekemisessä, vaan visuaalisessa ilottelussa, aistimisessa ja yhdessä kokemisessa. Värikylpytoiminta tukee vauvan ja vanhemman välistä vuorovaikutusta ja tarjoaa mahdollisuuden moninaiselle kanssakäymiselle (Setälä, 2011, 6). Vauvojen värikylpy -toimintamalli tukee vauvaperheiden taide- ja kulttuuriharrastusta, vauvaikäisten lasten vanhemmille suunnatun yhteistyöverkoston laajentamista ja uusien toimintamuotojen kehittämistä (Porin lastenkulttuurikeskus, [viitattu 20.1.2014]).

Värikylpy-metodin on kehittänyt Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä (Setälä, 2011, 8). Toiminta sai alkunsa Setälän huomiosta, ettei säännöllistä kuvataidetoimintaa järjestetty alle kolmivuotiaille. Ensimmäiset Vauvojen värikylpy -työpajat oli suunnattu alle 1-vuotiaille, ja ne käynnistyivät Porin Taidemuseolla loppuvuodesta 2003. Työpajat saivat positiivisen vastaanoton sekä Porissa että valtakunnallisesti, ja nykyään työpajoja järjestetään ympäri Suomea sekä myös ulkomailla. Porin lastenkulttuurikeskus on kouluttanut Vauvojen värikylpy -ohjaajia vuodesta 2006 lähtien ammattimaisen toiminnan takaamiseksi.

3.2 Toimintaperiaatteet

Vauvojen värikylpy -työpajan toiminta perustuu Värikylpy-metodiin, jonka keskeisiä toimintaperiaatteita ovat värien moniaistinen kokemuksellisuus ja elämyksellisyys,

hetkessä oleminen, vuorovaikutuksellinen toiminta ja toimijalähtöinen työskentely (Setälä 2011, 14).

Vauvojen värikylpy -työpajassa värit ja materiaalit koetaan kokonaisvaltaisesti kaikkia aisteja hyödyntäen (Setälä, 2011, 16). Työskentely on kehollista, ja aistielämykset syntyvät värien, materiaalien, äänien sekä tuoksujen moniulotteisia ominaisuuksia hyväksi käyttäen. Väri on ominaisuuksiltaan aisti- ja tunnekokemus, jolla on useita ulottuvuuksia (mts. 17). Värin voi nähdä, tuntea ja maistaa, mutta se voi olla myös kylmää, lämmintä, voimakasta tai märkää. Vauvan maailma perustuu aistihavainnoille, ja Värikylpy-metodi tukee aistihavaintoja ja aistikokemuksia yhdistelevää kokemistapaa (mts. 19).

Värikylpytyöskentelyssä keskitytään hetkessä olemiseen ja vauvan kanssa kokeamiseen (Setälä, 2011, 20). Tarkoitus on pysähtyä hetkeen ja suunnata huomio vauvaan ja visuaaliseen ilotteluun. Työpajassa ei ole kyse kuvan tekemisestä tai maailman kuvaamisesta, vaan hetkessä olemisesta ja siitä nauttimisesta (mts. 21). Hetkeen pysähtyminen ja kiireettömyys mahdollistavat vanhemman ja vauvan keskittymisen yhteiseen tekemiseen.

Työpajan vuorovaikutuksellinen toiminta tukee vanhemman ja vauvan välistä varhaista vuorovaikutusta (Setälä, 2011, 22). Työpajassa vanhempi ja vauva työskentelevät tiiviisti yhdessä ja tukevat toistensa toimintaa. Yhdessä työskentelystä syntyy vauvalle sekä vanhemmalle ilon ja onnistumisen kokemuksia. Vuorovaikutusta syntyy myös muiden työpajaan osallistujien välillä, sillä vauva työskentelee ja kommunikoi yhdessä muiden vauvojen kanssa (mts. 23).

Toimijalähtöinen työskentely korostaa vauvan yksilöllisyyden arvostamista ja omaa aktiivisuutta (Setälä, 2011, 25). Toiminta on vauvaa kunnioittavaa, ja vauva nähdään kanssatoimijana, ei kasvatustoiminnallisena kohteena. Jokainen perhe huomioidaan yksilöllisenä yksikkönä, ja heitä ohjataan sen mukaisesti (mts. 41). Työpajassa vauva saa työskennellä omana itsenään, sen hetkisen kehityksen ja hetken mukaisesti sekä keskittyä itseään kiinnostaviin materiaaleihin (mts. 25). Erilaiset työskentelytavat ovat hyväksyttyjä ja työskentelyn lopetus tapahtuu vauvan tahtisesti.

3.3 Työpaja

Vauvojen värikylpy -työpajan lähtökohtana on turvallisuus, ja vastuu työpajan turvallisuudesta on toiminnan järjestäjällä ja ohjaajalla (Setälä, 2011, 30). Työpajat toteutetaan vauvoille turvallisessa ympäristössä ja pienille vauvoille sopivilla materiaaleilla. Kokonaisvaltainen turvallisuuden tunne on tärkeää, jotta vauva ja vanhempi pystyvät rentoutumaan ja heittäytymään mukaan toimintaan. Kaikki työpajan materiaalit ovat turvallisia ja suuhun sopivia, jotta vauva voi tutkia materiaaleja kokonaisvaltaisesti kaikkia aistejaan hyväksi käyttäen.

Ohjaaja suunnittelee työpajan sisällön tietyn värimaailman tai teeman ympärille. Työpaja alkaa virittäytymisellä, jossa tutustutaan teemaan leikkien ja värejä sekä materiaaleja tutkien. Tämän jälkeen vaihdetaan virittäytymismateriaalit väriaineisiin ja siirrytään maalaamaan. Työpaja on kestoaltaan 60 minuuttia sisältäen pukemiset ja peseytymisen. Vauvan aktiivinen työskentelyaika on noin 15–30 minuuttia riippuen vauvan vireystilasta. Työskentely tapahtuu vauvantahtisesti eli vauva saa tutkia ja keskittyä itseään kiinnostaviin materiaaleihin ja työskentely lopetetaan joustavasti. Tämä perustuu värikylvyn toimintaperiaatteeseen toimijalähtöisestä työskentelystä, jossa vauva on kanssatoimija, joka nähdään osaavana ja kykenevänä kehittämään kommunikaatio- ja ilmaisutapoja (Setälä 2011, 25).

4 OPPAAN TAUSTA, TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyöni on toiminnallinen. Toiminnallinen opinnäytetyö on työelämälähtöinen ja siinä yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnän keinoin (Vilkka & Airaksinen 2003, 9). Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista tai toiminnan järjestämistä ja on vaihtoehto tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Käytännön toteutuksena syntyy tuotos tai produkti, joka voi olla toteutustavasta riippuen esimerkiksi kirja, opas, portolio, näyttely tai tapahtuma (mts. 51). Tuotoksen tai produktin lisäksi opinnäytetyö tarvitsee ympärilleen tietoperustan ja teoreettisen viitekehyksen (mts. 42–43). Kuten ammattikorkeakoulun opinnoissa on tavoitteena, toiminnallinen opinnäytetyö yhdistää opiskelijan ammatillisen teoreettisen tiedon ammatilliseen käytäntöön.

Opinnäytetyöni tavoitteena on tehdä vauvaperheiden käyttöön soveltuva kirjallinen opas Vauvojen värikylpy -toiminnan jatkamiseksi kotona. Opas on tarkoitettu vauvaperheille, jotka ovat olleet mukana ohjatussa värikylpytoiminnassa. Oppaasta hyötyvät kuitenkin myös sellaiset vauvaperheet, joille toiminta on uutta. Oppaan keskeisenä tarkoituksena on jakaa tietoa värikylpytoiminnan järjestämisestä ja rohkaista vanhempia toimintaan kotona. Toteutan oppaan osana omaa yritystoimintaani.

Opas sisältää tietoa turvallisuudesta, käytettävistä materiaaleista sekä käytännönvinkkejä ja esimerkkejä kotona toteutettavista työpajoista. Opas antaa vastauksia toiminnan järjestämisestä syntyviin kysymyksiin, joihin ohjatuissa työpajoissa ei välttämättä saa vastauksia. Toiminnan jatkaminen ja ideoiminen kotona voi tuntua vaikealta, ja siksi haluan tarjota vanhemmille työkalun, jonka avulla he saavat tietoa ja pystyvät aloittamaan kotityöskentelyn. Toivon, että opas tukee värikylpytoiminnan jatkumista kotona, edesauttaa Värikylpy-metodin toimintaperiaatteiden säilymistä ja toiminnan pysymistä laadukkaana.

Idea oppaan kirjoittamiseen syntyi työelämälähtöisesti, kun kouluttauduin syksyllä 2013 Vauvojen värikylpy -ohjaajaksi, ja aloitin omien värikylpykurssien ohjauksen. Porissa, josta toiminta on lähtöisin, värikylpyä voi harrastaa lukukausittain syys- ja kevätkauden. Pirkanmaalla, jossa yritykseni toimii, vauvaperheille on tällä hetkellä tarjolla ainoastaan kurssiluontoisia värikylpyjä eli jatkuvaa värikylpytoimintaa ei ole

tarjolla. Kuitenkin saamani asiakaspalautteen mukaan vauvaperheet toivoisivat pysyvämpää harrastusmahdollisuutta. Yritykselläni ei ole vielä resursseja järjestää lukukausittaista värikylpytoimintaa, minkä vuoksi halusin kirjoittaa oppaan, jonka avulla perheet voivat jatkaa värikylpytoimintaa kotona.

Laadullisena tavoitteena on toteuttaa käytännönläheinen opas, joka on sisällöltään ja ulkoasultaan selkeä ja helppolukuinen. Sisällön toteutuksessa tulee huomioida kohderyhmän tarpeet ja valmiudet. Haluan oppaasta tiiviin, mutta samalla tarpeeksi informatiivisen. Pyrin tekemään oppaasta helppolukuisen, jolloin teksti on nopeasti luettavaa, ymmärrettävissä ja mieleenpainuvaa. Oppaan toteutuksessa on tavoiteltu sujuvaa ja ytimekästä yleiskieltä.

Värikylpy-metodi on minulle Vauvojen värikylpy -ohjaajana hyvin tuttu ja siksi asetin itselleni oppimistavoitteeksi syventyä varhaislapsuuteen ja siihen liittyvään kehitykseen. Näin kehitän omaa ammattitaitoani, sillä pikkulapsen kehityksen tunteuksesta on apua värikylpyä suunniteltaessa ja ohjatessa. Tavoitteena oli myös tutustua hyvän oppaan valmistamisen periaatteisiin sekä kirjoittamiseen.

5 OPPAAN VALMISTUMISPROSESSI

5.1 Oppaan suunnittelu ja toteutus

Lähdin liikkeelle opinnäytetyössäni kirjoittamalla toimintasuunnitelman, josta ilmeni mitä, miten ja miksi teen. Toimintasuunnitelman tarkoituksena oli jäsentää itselleni, mitä olen tekemässä ja osoittaa, että kykenen johdonmukaisesti pyrkimään tavoitteisiin. Opinnäytetyötä aloitettaessa on hyvä kartoittaa lähtötilanne ja tutustua vastaavanlaisiin ideoihin ja tuotoksiin (Vilkkä & Airaksinen 2003, 26–27).

Aloitin oppaan suunnittelun perehtymällä lähdekirjallisuuteen hyvän oppaan laatimisesta ja tutustumalla toiminnallisiin opinnäytetöihin, joiden tuotoksena oli opas. Kulttuurialalla oppaita on tehty opinnäytetöinä suhteellisen vähän, kun taas esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteillä opas on vakiintunut opinnäytetyökäytäntö. Muita oppaita tutkimalla syntyi käsitys siitä, millainen toimiva ja kiinnostava opas voisi olla.

Oppaan tuloksellinen kirjoitustyö koostuu kolmesta vaiheesta: määrittelystä ja suunnittelusta, varsinaisesta kirjoitustyöstä sekä viimeistelystä (Alasilta, 1998, 43). Näistä jokaiseen tulisi käyttää suunnilleen yhtä paljon aikaa. Näin ollen etenin oppaan toteutuksessa vaiheittain ja käytin oppaan kirjoitustyöhön varatun ajan tasaisesti suunnitteluun, kirjoittamiseen ja viimeistelyyn mahdollisimman tasapainoisen ja onnistuneen lopputuloksen takaamiseksi.

Vauvojen värikylpy -ohjaajana minulla oli valmiiksi tarvittava tieto oppaan sisällön tuottamiseen, mutta hankin lähdekirjallisuutta tukemaan oppaan sisällön suunnittelua ja kokoamista. Lähdekirjallisuutta Vauvojen värikylpystä on hyvin vähän, joten oppaan sisältö pohjautuu suurelta osin Vauvojen värikylpy -ohjaajakoulutuksessa saamiini tietoihin sekä käytännön kokemukseen. Opasta suunniteltaessa oli tärkeää perehtyä oppaan tuottamiseen ennen kirjoittamisen aloittamista, joten hankin kirjallisuutta liittyen oppaan kirjoittamiseen ja ulkoasun suunnittelemiseen. Suunnitteluvaiheessa pohdin Pesosen (2007, 2–3) ohjeistuksen mukaisesti oppaan tarkoitusta, mitä haluan oppaalla viestiä ja kenelle se on suunnattu.

Sisällön suunnitteluvaiheessa perehdyin lähdekirjallisuuteen ja pohdin tärkeimpiä osa-alueita värikylytoiminnan järjestämisessä. Näin työlleni hahmottui alustava sisällysluettelo, joka myöhemmin muokkautui lopulliseen muotoonsa. Sisällysluettelo helpotti sisällön jäsentelyä ja oppaan kirjoittamista. Oppaan sisältö on pyritty suunnittelemaan niin, että se on helppolukuinen ja antaa lukijalle mahdollisimman selkeän ja johdonmukaisen kuvan värikylyyn järjestämisestä.

Oppaan kirjoittamisessa etenin vaiheittain tarkastelemalla yhden aihepiirin kerrallaan. Kiinnitin erityistä huomiota oppaan aloitukseen, sillä Luukkosen (2004, 199) mukaan aloitus antaa lukijalle käsityksen koko oppaan sisällöstä ja kiinnostavuudesta. Esipuheessa kerron oppaan tarkoituksesta ja pyrin motivoimaan lukijaa hyödyntämään opasta. Ensimmäinen kokonainen tekstiversio oppaasta syntyi suhteellisen vaivattomasti ja ripeästi. Sen sijaan oppaan vaativin osuus oli viimeistelyvaihe, jossa saatoin kirjoitustyön valmiiksi. Viimeistelyvaiheessa varmistetaan asiasisällön tarkoituksen- ja johdonmukaisuus, tekstin sujuvuus ja luettavuus sekä tarkastetaan oikeinkirjoitus (Luukkonen, 2004, 200).

Oppaan kirjoitusprosessi oli vaativa, mutta hyvin toteutettu valmistelu- ja suunnitteluvaihe edesauttoivat oppaan kirjoittamista. Kirjoitusprosessi eteni suunnitellusti, vaikka kirjoittamisen aikana nousi esiin tärkeitä seikkoja värikylytoiminnan järjestämisestä, joita en ollut suunnitteluvaiheessa huomionnut. Näin ollen sisältö kasvoi kirjoitettaessa ja oppaasta tuli suunniteltua pitempi. Osa sisällöstä piti kuitenkin rajata työn ulkopuolelle, jotta opas pysyi maltillisen pituisena. Alustava sisällysluettelo muokkautui lopulliseen muotoonsa, kun sisältöä ja otsikointia muokattiin. Haastavaa oppaan kirjoittamisessa oli oleellisen tiedon kirjoittaminen siten, että lukija sisäistää lukemansa.

Tavoittelin tekstin kirjoittamisessa selkeyttä ja tehokkuutta siten, että teksti on helposti silmäiltävää ja ymmärrettävää. Tekstin sijoitin ytimekkäästi lyhyisiin kappaleisiin, joista tieto on helposti poimittavissa. Lisäksi selkeä otsikointi ja sisällysluettelo ohjaavat lukijaa tarvittavan tiedon löytämisessä. Otsikot on sijoitettu oppaaseen siten, että pääotsikko, ja näin ollen uusi aihealue, alkavat aina uudelta sivulta. Tämä tuo oppaaseen ilmavuutta ja helpottaa tiedon löytymistä.

5.2 Oppaan ulkoasu

Lukijan ensivaikutelma oppaasta syntyy ulkoasun perusteella. Onnistunut ulkoasu herättää huomion, motivoi lukijaa ja tukee viestin välittymistä (Pesonen, 2007, 5). Sisältö on tärkeä osa opasta, mutta ulkoasu antaa sisällölle ja sen sanomalle äänen, ilmeet ja luonteen (mts. 2). Ulkoasun tehtävänä on palvella sanoman välittymistä ja tukea oppaan sisältöä. Jokaisella julkaisulla on jonkinlainen ulkoasu, on se sitten suunniteltu tai suunnittelematon (mts. 5). Näin ollen halusin luoda oppaalle sellaisen ulkoasun, joka tukee sen sisältöä, edesauttaa viestin välittymistä ja herättää kiinnostusta.

Oppaan ulkoasun suunnittelun lähtökohtina olivat selkeys ja luettavuus. Aloitin suunnittelun perehtymällä muihin oppaisiin, joissa kiinnitin huomiota erityisesti oppaiden rakenteisiin ja visuaalisiin elementteihin. Itseäni miellyttivät erityisesti selkaiset oppaat, jotka olivat selkeitä ja joiden värimaailma oli hillitty. Ulkoasun suunnitteluvaiheessa tutustuin oppaan taittamiseen, sillä Juholinin ja Loirin (1999, 70) mukaan taitolla on merkitystä oppaan ilmeen ja luettavuuden kannalta. Taitolla tarkoitetaan tekstin ja visuaalisten osatekijöiden yhdistämistä tasapainoiseksi kokonaisuudeksi niin, että tieto välittyy lukijalle mahdollisimman tehokkaasti ja miellyttävällä tavalla.

Oppaan värimaailmaksi valitsin murretun punaisen. Hain oppaaseen kontrastia ja vaihtelua käyttämällä värin eri sävyjä. Murrettua punaista käytin otsikoissa, materiaaliluetteloissa, sivu- ja alapalkeissa sekä tietolaatikoissa. Valitsin kyseisen värin, koska se on helposti luettavissa valkoiselta pohjalta, ja tutkimusten mukaan aikuiset kokevat punaisen iloisena värinä (Hintsanen, 2008). Punaista pidetään yleisesti rakkauden symbolina, ja se koetaan eloisana ja aktiivisena värinä, joka stimuloi ja herättää tunteita (Wetzer, 2000, 91). Halusin pitää oppaan visuaalisen ilmeen raikkaana ja selkeänä, ja mielestäni murrettu punainen elävöittää ja piristää ulkoasua sopivasti.

Kansilehden pidin yksinkertaisena. Oppaan pääotsikon muotoilussa pyrin selkeään ja yhtenäiseen ilmeeseen käyttämällä valkoista tekstiä murretun punaisella pohjalla. Kannen kuva sopii hyvin yhteen oppaan värimaailman kanssa, ja se on

otettu ohjaamani värikylypytöpajan yhteydessä. Oppaan kansilehden tarkoituksena on herättää lukijan mielenkiinto.

Oppaan fontiksi valitsin Optiman, koska se on helposti luettavaa ja selkeää. Halusin otsikoiden erottuvan, joten lihavoin ne ja käytin fontin kokona 14 pistettä. Leipätekstin kirjoitin tavallista suuremmalla kirjasinkoolla käyttäen 12 pistettä. Leipätekstin rivivälitys on 1,5 ja kappaleiden välissä on yksi tyhjä rivi lisäämässä tekstin ilmavuutta. Selkotekstin periaatteiden mukaisesti teksti on ladottu siten, että se on tasattu vain vasemmasta reunasta, jolloin teksti on oikeasta reunastaan liehu (Virtanen, 2002, 58).

Tekstiä tukee eri puolille opasta liitetyt tietolaatikot, joihin on koottu käytännön vinkkejä värikylytoimintaan. Muita täydentäviä elementtejä oppaassa ovat sivujen ala- ja sivulaidassa olevat murretun punaiset palkit, jotka yhtenäistävät oppaan ilmettä. Halusin tehdä oppaasta yhtenäisen kokonaisuuden, jossa kaikki elementit johdattelevat yhdenmukaista linjaa. Lopputulos on mielestäni selkeä ja kokonaisuudessaan onnistunut. Oppaan visuaalinen ilme tukee sisältöä ja antaa oppaalle sen luonteen. Käytin oppaan tekemiseen paljon aikaa ja toivonkin, että oppaasta saa sellaisen vaikutelman, että sen tekemiseen on perehdytty ja panostettu.

5.3 Oppaan käyttö

Opas on tarkoitettu vauvaperheiden kotikäyttöön värikylytoiminnan jatkamiseksi kotona. Se toimii vanhempien apuna värikylyä järjestettäessä, ja sen avulla vanhemmat saavat tietoa värikylystä sekä ohjeita ja ideoita värikylyn järjestämiseen. Opas täydentää ja tukee ohjatussa värikylyssä opittuja tietoja, ja siksi se on tarkoitettu sellaisten vauvaperheiden käyttöön, jotka ovat olleet mukana ohjatussa värikylytoiminnassa. Oppaan on tarkoitus antaa valmiudet omien värikylypytöpajojen järjestämiseen kotona.

Kun vanhempi tutustuu oppaaseen ensimmäistä kertaa, hänen on hyvä lukea se kokonaan läpi ja peilata oppaasta saatua tietoa ohjatussa värikylyssä opittuun tietoon. Tällä tavoin vanhempi erottaa hänelle uuden tiedon ja voi perehtyä siihen. Lukemalla oppaan kokonaan läpi vanhempi saa johdonmukaisen kuvan värikylyn

järjestämisestä ja sen vaiheista. Värikylvyn järjestäminen on kokonaisuus, joka vaatii etukäteen tapahtuvia valmisteluita, ja siksi perehtyminen koko oppaaseen onkin suotavaa. Tämän jälkeen vanhempi voi käyttää opasta aihealueittain palaten sellaiseen kohtaan, josta tarvitsee tietoa tai jota on suorittamassa.

Opas tulee yritykseni käyttöön jaettavaksi sähköisenä tai paperisena versiona värikylpytoimintaan osallistuville asiakasperheille. Sähköisen version etuna on muokattavuus, jolloin opasta voi korjata ja täydentää helposti asiakaspalautteen pohjalta. Toisaalta voi olla tärkeää, että opas on konkreettisesti saatavilla, jolloin sitä on helpompi lukea. Ennen oppaan käyttöönottoa tulen kokeilemaan oppaan toimivuutta kohderyhmällä, joka arvioi oppaan laatua, ulkoasua, sisältöä ja tarpeellisuutta. Arviointi tapahtuu palautelomakkeella, jonka pohjalta tulen tarvittaessa vielä muokkaamaan opasta.

6 ARVIOINTI

Opinnäytetyöni arviointi koostuu tuotoksen ja opinnäytetyöprosessin arvioinnista. Arviointi on tarpeellista, sillä se on osa opinnäytetyön oppimisprosessia (Vilkka & Airaksinen, 2003, 154). Arviointi osoittaa, onko oppaan tavoitteet saavutettu ja miten opinnäytetyöprosessissa on onnistuttu.

Yleisesti voin todeta, että opinnäytetyölle asetetut tavoitteet toteutuivat ja kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi oli onnistunut. Opinnäytteenä syntyi Värikylpyä kotona -opas, joka vastasi asettamiani vaatimuksia ja toiveita. Aikataulullisesti opinnäytetyöprosessi eteni pääosin suunnitellusti ja saavutin itselleni asettamat oppimistavoitteet.

6.1 Oppaan arviointi

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa kohderyhmän käyttöön opas, joka vastaa sille asetettuja tavoitteita ja vaatimuksia. Oppaan tavoitteena oli jakaa tietoa värikylpytoiminnan järjestämisestä ja siten tukea toimintaa kotona. Oppaalle määritetyt laadulliset tavoitteet olivat sisällön ja ulkoasun selkeys ja helppolukuisuus sekä käytännönläheisyys. Oppaan valmistusprosessin aikana arvioin itse opasta sille asetettujen tavoitteiden pohjalta sekä sain rakentavaa palautetta ulkopuoliselta lukijalta. Hänen palautteensa avulla muokkasin opasta vastaamaan paremmin sille asetettuja vaatimuksia.

Oppaan käytännön toimivuuden ja tavoitteiden arvioiminen ei ole tässä vaiheessa mahdollista, sillä aikataulullisista syistä opasta ei ole ehditty käyttää kohderyhmällä. Kohderyhmän arviointi oppaasta on tässä tapauksessa tarpeellinen, jotta arvio ei jäisi liian subjektiiviseksi (Vilkka & Airaksinen, 2003, 157). Näin ollen ennen oppaan käyttöönottoa tulen keräämään siitä palautetta kohderyhmältä ja tarvittaessa muokkaamaan opasta saadun palautteen pohjalta. Tällä hetkellä opas odottaakin jatkotoimenpiteitä.

Opas onnistui mielestäni kiitettävästi, ja laadulliset tavoitteet täyttyivät erinomaisesti. Kiinnitin oppaan tekemisessä erityistä huomiota oppaan sisällön ja ulkoasun

selkeyteen sekä tekstin luettavuuteen. Myös ulkopuolinen lukija arvioi opasta selkeäksi ja helposti ymmärrettäväksi. Aion lisätä oppaaseen vielä tekstiä elävöittäviä kuvia, sillä tällä hetkellä sivuilla on turhaan tyhjää tilaa.

Opinnäytetyöprosessin aikana olen syventynyt aiheeseen tarkasti sekä käyttänyt ammattiosaamistani hyödyksi. Olen varmistanut asiasisällön paikkansapitävyyden käyttäen useampaa lähdettä ja tarvittaessa käyttänyt asiantuntijaa, jotta varsinaisilta asiavirheiltä vältyttäisiin. Näillä perusteilla voin todeta oppaan tiedon olevan luotettavaa.

6.2 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Opinnäytetyön toteutustavassa päädyin toiminnalliseen opinnäytetyöhön, koska se tuntui vaihtoehtoista luontevimmalta ja sopi hyvin työskentelytapoihini. Työelämälähtöisen opinnäytetyön toteuttaminen oli mielekästä, ja koin sen itselleni erityisen merkittäväksi, sillä opinnäytetyön aihe on minulle työelämässä hyvin ajankohtainen ja tärkeä. Opinnäytteenä syntynyt opas tulee käyttöön yritykselleni, ja tietävästi vastaavanlaisia oppaita ei ole aikaisemmin valmistettu. Vauvojen värikylpy -ohjaajana haluan olla mukana kehittämässä värikylpytoimintaa, ja aionkin ryhtyä kehittämään opinnäytetyöprosessin aikana syntyneitä ideoita värikylpyyrityksessäni.

Opinnäytetyöraportin valmistumiseen kului oletettua enemmän aikaa, mutta sillä ei ollut varsinaista vaikutusta työn lopputulokseen. Opinnäytetyöprosessin ajan pidin päiväkirjaa, johon kirjasin kaikki ajatukset, ideat ja työvaiheet. Päiväkirja oli hyvä työväline, ja sen merkitys korostui opinnäytetyöprosessia raportoitaessa, sillä ilman päiväkirjaa työn alkuvaiheita olisi ollut hankala myöhemmin dokumentoida.

Opinnäytetyöprosessin aikana syntyi monenlaisia oivalluksia, jotka olivat merkityksellisiä oppimisen kannalta. Oppiminen tapahtui hitaana prosessina opinnäytetyön rinnalla. Prosessin aikana kirjallinen ilmaisutaitoni ja itsenäinen ongelmanratkaisukykyni ovat kehittyneet. Lisäksi prosessi on kehittänyt ammatillista osaamistani ja kasvuani. Moni asia piti oppia kantapään kautta, ja näin jälkempäin voin todeta, että tekisin monen asian toisin, jos aloittaisin alusta.

Vaikka opinnäytetyöprosessi eteni kaiken kaikkiaan sujuvasti, olisin kaivannut enemmän ohjausta sekä tukiryhmää ympärilleni. Opinnäytetyöprosessissa oli vaihteita, jolloin turhauduin yksin työskentelyyn ja yksipuoliseen ajatustenvaihtoon. Tukiryhmän kanssa olisin voinut keskustella vaihtoehtoista, ja ryhmältä saatu tuki olisi ollut arvokasta niin työn edistymisen kuin sisällön kannalta. Oppaan visuaalisen ilmeen toteutin itse, vaikka minulla ei ole koulutusta visuaaliseen suunnitteluun. Tämän vuoksi olisi ollut järkevää konsultoida alan opiskelijaa tai jättää suunnittelu kokonaan hänelle. Olin voinut olla myös tiiviimmin yhteydessä ohjaajaani, jotta hän olisi voinut tarvittaessa kommentoida ja osallistua työn kulkuun.

7 POHDINTA

Opinnäytetyöni tuloksena syntyi opas vauvaperheiden käyttöön värikylpytoiminnan jatkamiseksi kotona. Värikylpy aiheena oli minulle hyvin ajankohtainen ja tärkeä, ja siksi olen tyytyväinen, että päädyin tekemään siitä myös opinnäytetyöni. Toiminnallinen opinnäytetyö toteutustapana tuntui parhaalta vaihtoehdolta, sillä tutkimusta en halunnut tehdä. Niinpä päädyin tekemään työelämälähtöisestä tarpeesta syntyneen Värikylpyä kotona -oppaan. Tietävästi opas on ensimmäinen laatuaan, joten kyseessä oli eräänlainen kehittämistehtävä.

Oppaan laatiminen opinnäytetyön toteutustapana oli haastavaa, mutta koin sen mielenkiintoiseksi ja mielekkääksi. Työn lopputulokseen olen suhtautunut hyvin kriittisesti, sillä opas oli minulle ensimmäinen näin omatoimisesti ja laajasti toteutettu työelämän tehtävä. Lisäksi oppaan valmistaminen ja sen työvaiheet olivat minulle ennestään tuntemattomia. Olen tyytyväinen oppaan lopputulokseen, ja mielestäni se saavutti sille asetetut sisällölliset ja laadulliset tavoitteet. Toisaalta tavoitteiden onnistuminen selviää kuitenkin vasta oppaan käyttöönoton yhteydessä, kun kohderyhmä arvioi oppaan toimivuutta. Toivon, että vauvaperheet ottavat oppaan innolla vastaan ja lähtevät oppaan avulla rohkeasti kokeilemaan värikylpyä kotona.

Opinnäytetyö oli monivaiheinen ja paljon työtä vaativa prosessi, jonka aikana tiedonhankinta- ja tietojenkäsittelytaitoni, itsetuntemukseni ja paineensietokykyni ovat kehittyneet. Nämä kaikki ovat sellaisia taitoja ja ominaisuuksia, joita tarvitaan ja arvostetaan nykypäivän työelämässä. Lisäksi opinnäytetyö on kehittänyt ammattiosaamistani ja -identiteettiäni sekä on osoittanut, että minulla on valmiudet soveltaa teorian tietoa ja -taitoja käytännön työtehtäviin.

Opasta voisi kehittää jatkossa lisäämällä sen yhteyteen työpajakirjasen, joka koostuu ainoastaan työpajaesimerkeistä. Valmiista esimerkeistä vanhemman olisi helppo valita itselleen sopiva työpaja tai soveltaa sitä. Vanhemman lisäksi kirjasta hyötyisi myös ohjattua työpajatoimintaa suunnitteleva ohjaaja. Lisäksi työpajaesimerkkeihin voisi lisätä värikylpytehtäviä, joita vanhempi ja vauva voisivat yhdessä suorittaa.

Värikylpyä kotona -oppaan tekeminen toimi eräänlaisena innostajana, ja sen myötä sainkin uusia ideoita ja ajatuksia, joiden avulla voin tulevaisuudessa kehittää värikylpytoimintaani. Vauvojen värikylpy on suhteellisen uusi kuvataidetoiminnan muoto. Sitä ohjaavat Värikylpy-metodin toimintaperiaatteet, mutta toimintana se on hyvin mukautuvaa ja helposti varioitavaa.

Opinnäytetyö on korostanut kriittisen ajattelukyvyn ja ajanhallinnan merkitystä, ja sen aikana olen oppinut arvokkaan työskentelyprosessin, joka on tarpeen myös työelämässä. Tulevana tuottajana olen tarkastellut opinnäytetyöprosessia tuottajan näkökulmasta ja todennut, että tuottajan työtä ja opinnäytteen laatimista yhdistävät projektimaisuus ja prosessimainen työskentelytapa. Opinnäytetyön avulla jäsenyi käsitys siitä, että haluan tulevaisuudessakin työskennellä värikylvyn parissa ja olla mukana kehittämässä siihen uusia toimintamalleja. Valmistuvana kulttuurituottajana koen, että opinnäytetyöprosessi oli kehittävä taival, joka johdatti minut työelämään siirtymiseen.

LÄHTEET

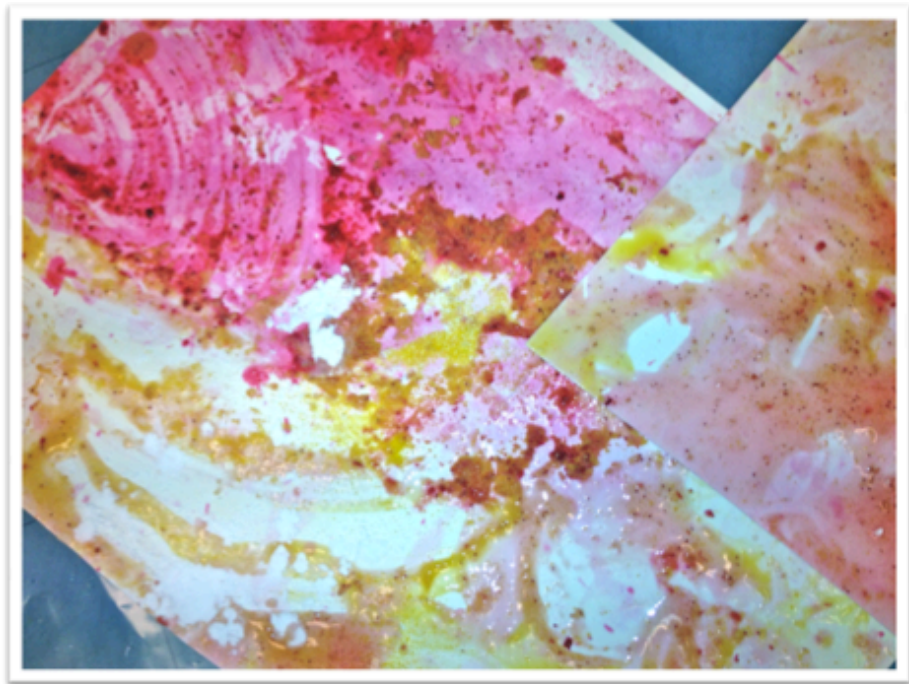
- Alasilta, A. 1998. Näin kirjoitat tehokkaasti. Helsinki: Inforviestintä Oy.
- Hintsanen, P. 2008. Psykologiaa ja mieltymyksiä. [Verkkosivu]. [Viitattu 28.4.2014]. Saatavana: www.coloria.net/kulttuurit/psykologiaa.htm
- Juholin, E. & Loiri, P. 1999. Huom! Visuaalisen viestinnän kirja. Helsinki: Inforviestintä Oy.
- Katajamäki, M. & Gylden, O. 2009. Suomalainen vauvakirja. Keuruu: Otava.
- König, K. 2007. Lapsen kolme ensimmäistä vuotta. Suomentaja Maija Pentikäinen. Tallinna: Tallinna Raamatutrükikoja OU.
- Luukkonen, M. 2004. Tekstiä tekemään! Kirjoittajan opas. Helsinki: WSOY.
- Pentikäinen, L. 2006. Kuvataidekasvatuksen poluilla. Teoksessa Tarkkonen, T. & Sassi, P. (toim.) Lapsi ja taide. Puheenvuoroja taidekasvatuksesta. Helsinki: CULTURA OY.
- Pesonen, A-K. 2010. Varhainen vuorovaikutus on suotuisan psyykkisen kehityksen edellytys. [Verkkoartikkeli]. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim. Numero 5/2010. [Viitattu 24.3.2014]. Saatavana: <http://www.terveysportti.fi/xmedia/duo/duo98656.pdf>
- Pesonen, E. 2007. Julkaisijan käsikirja. Porvoo: WS Bookwel Oy.
- Porin lastenkulttuurikeskus. Ei päiväystä. Värikylpy-metodi. [Verkkosivu]. Pori: Porin lastenkulttuurikeskus. [Viitattu 20.1.2014]. Saatavana: <http://www.varikylpy.fi/metodi/index.php - kylpy>
- Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A-L. 2009. Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Yliopistopaino Oy. [Viitattu 10.4.2014]. Saatavana: <http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/3ade1cb7-b61e-4c73-b0a8-b0305b3f927b>
- Rusanen, S. & Torkki, K. 2000. Minusta jää jälki. Teoksessa Karppinen, S. Puurula, A. & Ruokonen, I. (toim.) Elämysten alkupoluilla. Lähtökohtia alle 3-vuotiaiden taidekasvatukseen. Tampere: Finn Lectura.
- Setälä, P. (toim.) 2011. Vauvojen Värikylpy. Pori: Porin taidemuseo.

- Siltala, P. 2003. Varhainen vuorovaikutus kokemuksen ja tutkimuksen valossa. Teoksessa Niemelä, P. Siltala, P. & Tamminen, T. (toim.) Äidin ja vauvan varhainen vuorovaikutus. Juva: WSOY.
- Silvén, M. (toim.) 2010. Varhaiset ihmissuhteet. Polku lapsen suotuisaan kehitykseen. Helsinki: Minerva Kustannus Oy.
- Sinkkonen, J. 2000. Vauvasta leikki-ikäiseksi – lapsen kehitys kolmen ensimmäisen elinvuoden aikana. Teoksessa Karppinen, S. Puurula, A. & Ruokonen, I. (toim.) Elämysten alkupoluilla. Lähtökohtia alle 3-vuotiaiden taidekasvatukseen. Tampere: Finn Lectura.
- Siren-Tiusanen, H. 2001. Alle kolmivuotiaiden kehitys ja suotuisat varhaiskasvatuskäytännöt. Teoksessa Helenius, A. Karila, K. Munter, H. Mäntynen, P. & Siren-Tiusanen, H. Pienet päivähoidossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. Helsinki: WSOY.
- Vilkka H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Virtanen, H. (toim.) 2002. Selko-opas. Helsinki: Kehitysvammaliitto.
- Wetzer, H. 2000. Värivaaka. Helsinki: Tammi.

LIITTEET

LIITE 1 Värikylpyä kotona –opas

Värikylpyä kotona –opas

SISÄLLYSLUETTELO

Vanhempi	4
Työskentelytila	5
Turvallisuus.....	6
Materiaalit	7
Virike- ja leikkimateriaalit	7
Maalausmateriaalit	8
Maalausohjat	9
Työpajan kulku	10
Valmistelut	10
Työskentely	10
Jälkityöt	11
Esimerkkityöpajat	12
Esimerkkityöpaja 1	13
Esimerkkityöpaja 2	14
Esimerkkityöpaja 3	15
LIITE 1 Työpajasuunnitelma.....	16
LIITE 2 Muistilista	17

Tämä opas on toteutettu opinnäytetyönä Seinäjoen Ammattikorkeakoulussa

Kevät 2014

Oppaan laatija:

Vauvojen värikylpy -ohjaaja Laura Sirén